

Dosarul nr.3ra-890/22
2-20025711-01-3ra-30082022

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: G. Cazacu)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Doban Anatolie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Dubăsari cu privire la constatarea ca fiind ilegală lipsa răspunsului la cerere privind recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă și obligarea recalculării pensiei pentru vechimea în muncă, cu includerea perioadei cu înlesniri,

împotriva deciziei din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 20 februarie 2020, Anatolie Doban a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Dubăsari cu privire la constatarea ca fiind ilegală lipsa răspunsului la cerere privind recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă și obligarea recalculării pensiei pentru vechimea în muncă, cu includerea perioadei cu înlesniri.

În susținerea acțiunii reclamantul a indicat că, a activat în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, la data concedierii deținând funcția de polițist, plutonier de poliție, al Izolatorului de detenție provizorie al

Comisariatului General de Poliție mun.Chișinău, cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI în conformitate cu art.13 lit.a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23 iunie 1993.

A notat că, până la reforma poliției, angajatorul direct era Ministerul Afacerilor Interne, iar după reforma din anul 2013, Inspectoratul General al Poliției.

Astfel, activând în paza și escortarea persoanelor deținute, arestate penal fie contravențional, precum și cele condamnate, în cumul, precum și corelativ cu instituții cu cele de tip penitenciar, nu se iau în considerare actele normative, ce apără drepturile sale în cadrul activității în organele afacerilor interne, care la rândul său influențează și la eliberarea din serviciul Ministerului Afacerilor Interne, la recalcularea eficientă al vechimii în muncă, ce influențează și poate influența și asupra pensiei achitate și quantumului acesteia.

Prin certificatul nr.34/20-5685-41 din 15.01.2020 eliberat de Inspectoratul General de Poliție, se confirmă faptul că, la situația din 22 august 2005 vechimea sa totală în muncă, în care a fost inclusă și perioada cu avantaje, pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23 iunie 1993, a constituit de XXXXX de activitate în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

La 17 ianuarie 2020, s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Dubăsari cu cerere prealabilă, recepționată de către ultima la 21 ianuarie 2020, solicitând să i se comunice care este totalitatea vechimii în muncă în cadrul MAI, inclusiv în subdiviziunile acestora, luând în considerare certificatul eliberat de către MAI; să-i fie recalculată vechimea în muncă cu avantaje, calculându-se conform certificatului dat, actelor normative, inclusiv cu Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, precum și hotărârilor de judecată, cu emiterea unui act administrativ individual favorabil în acest sens; eliberarea unui certificat-calcul care să confirme recalcularea vechimii în muncă, cu avantaje dispuse de instanța de judecată; să-i comunice și s-i achite compensațiile, indemnizațiile, alte sume bănești ce i se cuvin ca rezultat al recalculării vechimii în muncă din momentul eliberării – până în prezent; să fie introduse în dosarul de pensionare calculele recalculării vechimii în muncă, cu avantaje, reflectând din momentul eliberării din serviciu în legătură cu pensionarea; recunoașterea în calitate de document oficial eliberat de către angajator în sensul recalculării vechimii în muncă, în baza certificatului eliberat de Inspectoratul General al Poliției, iar în caz de refuz va fi nevoie să solicite și achitarea prejudiciului moral.

Cu toate acestea, cererea prealabilă nu a fost soluționată și având în vedere că, aceasta a fost recepționată de către pârâtă la 21 ianuarie 2020, răspunsul urma să-i

fie notificat la 19 februarie 2020, în termen de 30 de zile, în lipsa acestuia la 20 februarie 2020 s-a adresat cu prezenta acțiune în judecată.

Reclamantul consideră că, organul de asigurări sociale la recalcularea pensiei urma să țină cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare și art.33 alin.(2) din Legea nr.1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar.

În viziunea lui Doban Anatolie, Casa Națională de Asigurări Sociale urma să-i calculeze pensia pentru vechimea în muncă, cu includerea perioadei cu înlesniri, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului General de Poliție mun.Chișinău.

Din cele menționate, urmează să fie obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i efectueze recalcularea pensiei, cu includerea în ea a perioadei cu înlesniri 2 luni vechime pentru 1 lună în serviciu, în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului General de Poliție mun.Chișinău.

A reținut că, potrivit pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, *se acordă înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.*

Iar, conform art.33 alin.(2) lit.a) in Legea nr.1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar (în vigoare până la 16.05.2018), vechimea în muncă în vederea acordării pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar se calculează o zi de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală și în instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de serviciu.

Din normele de drept citate supra rezultă că, pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesniri, este necesar ca persoana să întrunească 2 condiții esențiale și anume: instituția în care persoana îndeplinește serviciul să fie subdiviziunea indicată în pct.8 din Hotărârea Guvernului nr.78/1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penale, de detenție provizorie și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de

detenție provizorie) în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct.8 lit.d) din HG nr.78/1994.

Consideră că prin prisma legii, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entități care cad sub incidența reglementărilor pct.8 lit.d) din HG nr.78/1994.

În contextul enunțat, Doban Anatolie a solicitat admiterea acțiunii, constatarea ca fiind ilegală lipsa răspunsului la cerere privind recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze pensia pentru vechimea în muncă, cu includerea perioadei cu înlesniri, ținând cont de certificatul nr.34/20-5685-41 din 15 ianuarie 2020 eliberat de Inspectoratul General al Poliției, Direcția de Poliție a mun.Chișinău al MAI, prin care se confirmă faptul că la situația din 22 august 2005 vechimea sa totală în muncă, constituie XXXXX de activitate în cadrul organelor afacerilor interne.

Prin hotărârea din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă parțial acțiunea depusă de Doban Anatolie și obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze lui Doban Anatolie pensia pentru vechime în muncă conform certificatului nr.34/20-5685-41 din 15 ianuarie 2020 eliberat de Inspectoratul General al Poliției, Direcția de Poliție a mun.Chișinău al MAI. În rest, acțiunea în partea constatării ilegale a lipsei răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale la cererea privind recalcularea pensiei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 18 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 17 septembrie 2021 a prezentat motivarea apelului (având în vedere faptul că hotărârea integrală a primei instanțe i-a fost notificată la 16 septembrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție f.d.83), solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de respingere integrală a acțiunii depuse de Doban Anatolie.

Prin decizia din 01 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Fiind investite cu judecarea prezentei cauze, prima instanță și instanța de apel au motivat soluțiile de admitere parțială a acțiunii prin faptul că, subdiviziunile în care a activat Anatolie Doban, sunt entități destinate pentru deținerea persoanelor, și care cad sub incidența reglementărilor din pct.7 lit.g) și pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, exercitându-și serviciu nemijlocit în izolatoarele de urmărire penală (anterior izolatoare de detenție provizorie), ceea ce a servit drept temei pentru emiterea ordinului MAI nr.96 /2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, prin care s-a stabilit că se acordă înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor

care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri din cadrul subdiviziunilor autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatorul de urmărire penală, care urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544/1993.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că, vechimea în serviciu pentru fixarea pensiei în privința lui Doban Anatolie constituie XXXXX.

Instanțele de judecată au concluzionat că, la data de când Doban Anatolie a depus cerere privind recalcularea pensiei pentru vechime în muncă conform certificatului Inspectoratului General al Poliției Direcției de Poliție a mun. Chișinău nr.34/20-5685-41 din 15 ianuarie 2020, acesta întrunea toate condițiile stipulate la art.13 din Legea nr.1544 din 23 iunie 1993.

Instanțele de judecată au conchis că, Casa Națională de Asigurări Sociale urma să recalculeze și să achite reclamantului pensia pentru vechime în muncă conform certificatului Inspectoratului General al Poliției Direcției de Poliție a mun. Chișinău nr.34/20-5685-41 din 15.01.2020 și având în vedere că dreptul reclamantului la recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă, a fost dobândit în modul prevăzut de lege și nu este susceptibil de a fi anulat, au considerat necesar obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula reclamantului Doban Anatolie pensia pentru vechime în muncă conform certificatului Inspectoratului General al Poliției Direcției de Poliție a mun. Chișinău nr. 34/20-5685-41 din 15.01.2020 - care nu a fost anulat.

Instanța de apel nu a reținut argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că perioadele de activitate ale lui Doban Anatolie în cadrul Izolatorului de detenție provizorie nu pot fi raportată la prevederile pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994. Or, colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținerea persoanelor reținute și arestate în izolatorul de urmărire penală, în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă, avantaje, cu calcularea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Mai mult, din certificatul nr.34/20-5685-41 din 15.01.2020 eliberat de Inspectoratul General de Poliție mun.Chișinău, se confirmă îndeplinirea condițiilor stipulate la pct.8 lit.d) din HG nr.78/1994.

Nu a fost reținut nici argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, conform certificatului nr.34/20-5685-41 din 15.01.2020 eliberat de Inspectoratul General de Poliție mun.Chișinău, perioada de activitate cu înlesniri a lui Doban Anatolie a fost calculată eronat.

Or, prin ordinul nr.96/2018 emis de IGP s-au recunoscut unele înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul MAI, reglementând raporturile de muncă pentru personalul care realizează misiuni de escortă și pază a persoanelor deținute și armonizarea acestora

cu reglementările aplicate angajaților altor instituții ce execută atribuții analoage, iar confirmarea nr. 34/20-5685-41 din 15.01.2020, vine în susținerea aplicabilității ordinului emis în privința lui Doban Anatolie, în raport cu vechimea în muncă deținută de către ultimul, deci la stabilirea cuantumului pensiei urma să fie luate în calcul și înlesnirile (avantajele) funcțiilor deținute. Prin ordinul dat s-a specificat că, eliberarea confirmărilor privind înlesnirile prevăzute la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pentru funcționarii publici cu statut special și militarii care și-au îndeplinit serviciul în cererea acestora, de către autoritățile administrative și instituțiile din subordine, prin intermediul subdiviziunilor de resurse umane, conform competenței, va fi determinată de ultimul loc de muncă al solicitantului. În cazul lichidării subdiviziunilor în care solicitanții au activat anterior, confirmările vor fi eliberate de către subdiviziunile, autoritățile administrative sau instituțiile din subordinea MAI, care au devenit succesori de drepturi și obligații sau au preluat competențele subdiviziunilor de poliție reorganizate sau lichidate.

Cu atât că, ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018 este un act administrativ valabil, care produce efectele juridice în continuare, iar dezacordul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu ordinul menționat nu reprezintă un temei pentru nerecunoașterea efectelor acestuia, atât timp cât acesta nu a fost anulat.

De asemenea, instanța de apel a considerat irelevant argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale privind acordarea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu doar persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu. Or, prin izolator de detenție provizorie urmează să se înțeleagă izolator de urmărire penală, întrucât acest statut îi este acordat de lege, iar denumirea uzuală specificată a acestuia nu influențează caracterul și statutul legal atribuit.

Cu trimitere la art.47 alin.(2) din Constituție, instanța de apel a reținut că dreptul la pensie, se referă la drepturile incluse în categoria drepturilor sociale. Caracteristica conceptuală a drepturilor sociale constă în faptul că ele nu au un caracter necondiționat și că pot fi solicitate numai în limitele prevăzute de lege. Această caracteristică acordă legiuitorului autoritatea de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale.

În Hotărârea Curții Constituționale nr.27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, Curtea a statuat că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art.46 și respectiv, art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică. Aplicativ la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se află în plată, care deja are o valoare economică și astfel constituie un drept de proprietate al persoanei.

Din cele menționate, instanța de apel a conchis că, Casa Națională de Asigurări Sociale este obligată să recalculeze pensia lui Doban Anatolie, reieșind din

certificatul prezentat de către angajator, în caz contrar, respingerea acestei cerințe ultimului va duce la încălcarea dreptului de proprietate asupra pensiei neprimite, fapt ce ar încălca atât un drept constituțional, cât și ar contraveni practicii judiciare naționale și principiilor CEDO.

Cât privește nerespectarea procedurii prealabile de către Doban Anatolie, instanța de apel a reținut că, acțiunea a fost depusă la 20 februarie 2020, iar în cadrul de pregătire pentru dezbateri judiciare Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință, solicitând respingerea acțiunii ca neîntemeiate, neinvocând o altă opinie privind obligarea emiterii actului contestat, ceea ce denotă că depunerea cererii prealabile nu va influența la reexaminarea chestiunii privind obligarea emiterii actului administrativ favorabil. Or, procedură prealabilă a fost concepută ca o cale ce poate oferi persoanei vătămate posibilitatea de a obține mai rapid rezolvarea diferendului prin recunoașterea dreptului sau interesului legitim vătămat fără mijlocirea instanței.

La fel, instanța de apel a precizat că, procedură prealabilă reprezintă un avantaj pentru reclamant, în sensul că organul emitent al actului sau organul ierarhic superior al acestuia pot verifica și dispune asupra actului atacat atât în ceea ce privește legalitatea, cât și oportunitatea acestuia, în timp ce instanțele judecătorești nu se pot pronunța decât asupra legalității actului atacat în justiție. Or, în cazul dat în cadrul examinării cauzei organul emitent s-a expus privind respingerea obligării emiterii actului administrativ favorabil, deci depunerea cererii prealabile va duce la tergiversarea examinării legalității acțiunilor pârâtei știind cu certitudine opinia autorității publice.

În contextul enunțat, instanța de apel a rezumat că, declararea inadmisibilității acțiunii depuse de Doban Anatolie la o etapă procesuală avansată, după obținerea opiniei autorității publice și purcederea la examinarea cauzei în fond, este una inoportună. Or, la etapa respectivă este evident că, depunerea cererii prealabile va duce la tergiversarea examinării cauzei, știind cu certitudine opinia autorității publice reflectată în referința depuse, pledând pentru respingerea acțiunii, ca neîntemeiate

Cu referire la pretențiile respinse, instanța de apel a considerat inoportun de a se expune în situația în care Doban Anatolie nu a contestat hotărârea primei instanțe la acest capitol, examinând legalitatea hotărârii primei instanțe în limitele apelului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

La 13 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, iar la 01 septembrie 2022, a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 01 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi.

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca

fiind stabilite, cu interpretarea eronată a dispozițiilor pct.8 din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, expres prevăd circumstanțele în care la calcularea vechimii în muncă se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și anume, în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări subterane și ale art.33 alin.(2) lit.a) din Legea nr.1036/1996 cu privire la sistemul penitenciar, abrogată la 16 mai 2018.

Consideră că vechimea în muncă în cadrul instituțiilor decât cele menționate în pct.8 lit.d) din HG nr.78/1994, nu poate fi calculată cu avantaje respectiv și perioada de activitate a lui Doban Anatolie în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al IGP mun.Chișinău nu poate fi atribuită sau recunoscută vechime în muncă cu avantaje.

Recurenta apreciază critic poziția invocată de Doban Anatolie potrivit căreia echivalează activitatea colaboratorilor din izolatoarelor de detenție provizorie din subordinea Inspectoratului de poliție cu izolatoarele de urmărire penală din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, care sunt instituții complet diferite.

Mai mult, pct.5 din HG nr.583/2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați definește noțiunea de penitenciar, izolator de urmărire penală și izolatoare de detenție provizorie.

De asemenea, instanța de apel nu au ținut cont că de către Doban Anatolie nu a fost respectată procedura prealabilă, întrucât din conținut cererii prealabile nu s-a putut deduce faptul contestării unui act administrativ, acestui fiindu-i recomandat să se adreseze Casei Teritoriale de Asigurări Sociale conform vizei de domiciliu în vederea valorificării drepturilor pretinse.

În situația dată, instanțele de judecată în conformitate cu art.207 lit.f) și h) din Codul administrativ urma să declare acțiunea depusă de Doban Anatolie ca inadmisibilă.

Recurenta consideră că instanța de apel nu a verificat toate aspectele menționate supra, din care considerente decizia contestată urmează a fi casată.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 01 iunie 2021, în ședință publică.

Actele cauzei atestă faptul că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost notificat Casei Naționale de Asigurări Sociale la 06 iunie 2022 prin intermediul poștei electronice (f.d.128).

Totodată, din materialele cauzei rezultă că la 18 august 2022 Casei Naționale de Asigurări Sociale i-a fost notificată, prin intermediul poștei electronice, decizia integrală din 01 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, fapt ce se confirmă prin scrisoarea anexată la actele cauzei (f.d. 133).

În condițiile enunțate, recursul nemotivat din 13 iunie 2022 și cel motivat din 01 septembrie 2022, a fost depus cu respectarea prevederilor art.245 din Codul administrativ.

La 12 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Doban Anatolie și avocatului acestuia Dorian Pîcălău copia recursului (nemotivat și cel motivat) depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței (f.d.141).

La 16 septembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Doban Anatolie, reprezentat de avocatul Dorian Pîcălău a depus referință, solicitând să fie declarat inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, din motiv că acesta nu se încadrează în temeiurile legale prevăzute de lege.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei și argumentele din referința depusă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material

capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron